

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru aplicarea Programului de susținere a producției de usturoi"

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: inițiativa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

2.2. Descrierea situației actuale

Usturoiul este una dintre cele mai populare legume din România, foarte utilizat în gastronomie, motiv pentru care este cultivat aproape în toate regiunile.

Interesul pentru cultura usturoiului în România este în creștere în ultimii ani, datorită orientării consumatorilor către produsele proaspete și de calitate.

Cultura de usturoi are un potențial nevalorificat pe deplin în sensul existenței unor premise care să ofere producătorilor posibilitatea funcționării în condiții de piață echitabile în context concurențial.

În perioada 2022 - 2024, atât suprafața cultivată cu usturoi, cât și producția s-au aflat pe un trend descendent.

Anul	Suprafața totală (ha)	Producția totală (to)	Producția medie (to/ha)
2022	8.986	50.235	5,59
2023	8.713	45.801	5,25
2024	8.429	41.629	4,94

2022-2024- Date INS

Majoritatea suprafețelor sunt exploatare de către micii fermieri constituiți în ferme de familie. Județele cu cele mai mari suprafețe cultivate cu usturoi, la nivelul anului 2024, sunt: Botoșani, Suceava, Dolj, Arad, Teleorman, Olt, Iași, Dâmbovița, Buzău, Alba.

La nivelul României, în anii 2023-2024 consumul mediu anual de usturoi uscat se situează în jurul valorii de 2 kg/locuitor ceea ce reprezintă circa 1,2% din consumul de legume. În anul 2024 consumul mediu anual de usturoi uscat s-a menținut la nivelul celui din anul 2023, fiind de 2 kg/locuitor.

Deficitul de producție la cultura de usturoi cultivat în câmp se datorează costurilor mari de producție, deficitului de sămânță din soiuri autohtone, lipsa gamei de mașini și utilaje necesare aplicării tehnologiei, precum și slaba asociere a producătorilor agricoli.

Lipsa spațiilor destinate condiționării (sortare, ambalare etc.) și păstrării corespunzătoare a usturoiului, a creat dificultăți în valorificarea producției către piață, ceea ce a condus la creșterea importului de usturoi.

Din analiza datelor privind schimburile comerciale cu usturoi în perioada 2022-2025 s-au constatat solduri anuale negative, ceea ce impune necesitatea creșterii producției interne de usturoi.

Anul	Import		Export		Sold
	tone	mii euro	tone	mii euro	
2022	5.397	10.176	288	491	- 9.685
2023	6.363	12.280	185	278	- 12.002
2024	7.092	20.085	155	255	- 19.830
2025	8 797	22 253	57	105	-22 148

Principalele țări UE din care România importă usturoi sunt: Olanda, Germania, Spania, Egipt, iar principala țară terță: China.

România exportă usturoi în țările UE precum: Ungaria, Belgia, Bulgaria și Italia, dar și în țări terțe, cum ar fi Ucraina.

Pentru a se asigura necesarul de consum al populației, trebuie menținute la un nivel crescut suprafețele dedicate acestei culturi, motivarea producătorilor existenți să nu abandoneze această cultură, precum și încurajarea fermierilor noi să cultive usturoiul în zonele cu tradiție.

Cultura usturoiului se pretează foarte bine pentru fermele de familie și pentru membrii formelor asociative, respectiv cooperative agricole, grupuri și organizații de producători.

Producătorii agricoli s-au adresat ministerului pentru continuarea susținerii producției de usturoi, răspunzând astfel și dorinței consumatorului de a avea acces la produse de calitate.

În urma consultărilor cu formele asociative reprezentative din sector și ținând cont de situația producției și a schimburilor comerciale cu usturoi s-a stabilit că usturoiul este un produs deficitar, ca urmare trebuie susținută cultivarea acestuia prin diferite forme de sprijin.

Marile rețele comerciale sunt interesate de achiziționarea unor cantități mari și constante de usturoi, datorită preferințelor consumatorilor pentru acest produs, recunoscut pentru calitățile organoleptice deosebite.

Prin promovarea acestui proiect de act normativ se asigură creșterea suprafețelor cultivate cu usturoi, a nivelurilor de producție, a locurilor de muncă în zona rurală, precum și încurajarea fermierilor de a cultiva în continuare această specie.

Totodată, producătorii agricoli cultivatori de usturoi sunt stimulați să se constituie în structuri asociative, în vederea facilitării accesului membrilor la mijloacele tehnice, dar și creșterea puterii de negociere, în vederea reducerii costurilor cu inputurile utilizate în culturile de usturoi.

În acest sens a fost elaborat proiectul de *Hotărâre de Guvern pentru aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru aplicarea Programului de susținere a producției de usturoi"*.

2.3. Schimbări preconizate

Prezenta hotărâre stabilește o schemă transparentă de ajutor de minimis, potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis* în sectorul agricol, modificat prin Regulamentul (UE) nr. 2024/3118 al Comisiei din 10 decembrie 2024, denumit în continuare *Regulament*, aplicabilă în cadrul Programului de susținere a producției de usturoi în anul 2026, denumit în continuare *Program*.

Schema de ajutor de minimis se aplică pe întreg teritoriul României, pentru susținerea producției de usturoi - *Allium sativum*, începând cu data intrării în vigoare a prezentei hotărâri și până la data de 31 decembrie 2026 inclusiv.

Schema de ajutor de minimis se acordă întreprinderilor/întreprinderilor unice care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, pentru susținerea producției de usturoi.

Beneficiarii acestui sprijin financiar sunt:

- producătorii agricoli persoane fizice care dețin atestat de producător emis în baza Legii nr.145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol, cu modificările și completările ulterioare, valabil până la 31 decembrie 2026.
- producătorii agricoli persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, constituite potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016;
- producătorii agricoli persoane juridice, indiferent de forma de organizare.

Pentru a fi eligibili la aplicarea schemei de ajutor la cultura de usturoi, solicitanții trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele criterii de eligibilitate:

- a)** să utilizeze o suprafață cultivată cu usturoi de minimum 3.000 mp;
- b)** să transmită la DAJ o notificare scrisă privind identificarea suprafeței și a existenței culturii;
- c)** să obțină o producție de minimum 3,5 t/ha de pe suprafața prevăzută la lit. a), cu o densitate minimă de 30 plante/mp;
- d)** să fie înregistrați în evidențele Registrului agricol deschis la primăriile în a căror rază administrativ-teritorială se află suprafețele cultivate cu usturoi în anul în care solicită sprijinul, respectiv la data solicitării sprijinului;
- e)** să dețină Registrul de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor, completat începând cu data înființării culturii și avizat de OFJ;
- f)** să obțină usturoi care nu depășește conținutul maxim aplicabil reziduurilor de pesticide, condiție care se verifică de către OFJ;
- g)** să facă dovada producției realizate prin documente justificative, în funcție de forma de organizare;
- h)** să nu depășească, în sectorul producției primare de produse agricole, prin acordarea prezentului ajutor de minimis, echivalentul în lei a 50.000 euro//întreprindere/întreprindere unică pe durata ultimilor 3 ani.

Dovada producției realizate prin documente justificative dă posibilitatea urmăririi trasabilității produselor, de la poarta fermei până la consumatorul final, astfel că se realizează verificarea provenienței produselor și a calității acestora, prin controalele fitosanitare.

Astfel, documentele justificative fac dovada că schema și-a atins scopul iar ajutorul de minimis se acordă celor care desfășoară activitate economică în domeniul producției primare de produse, astfel că fermierii care au calitatea de producător agricol pot primi acest sprijin financiar.

Prin schema propusă în anul 2026, pentru susținerea producției de usturoi se stabilește un quantum de 3.000 euro/ha cultivat cu usturoi, și se acordă pentru o suprafață cumulată de maximum 6 ha/beneficiar,

suprafața minimă eligibilă fiind de 0,3 ha. Calculul sprijinului se face proporțional cu suprafața de pe care s-a obținut o cantitate minimă de 3.5 t/ha.

Acest ajutor de minimis urmărește obținerea unei producții cantitative și calitative și are rolul de a eficientiza activitatea exploatațiilor prin capitalizarea acestora, precum și asigurarea necesarului de usturoi de calitate superioară.

Recoltarea și valorificarea producției se fac după efectuarea verificărilor pe teren, până la data de 23 noiembrie 2026 inclusiv.

Valoarea totală a ajutoarelor de minimis acordate unei întreprinderi/întreprinderi unice nu poate depăși suma de 50.000 euro pe durata oricărei perioade de 3 ani, conform prevederilor art. 3 alin. (2) din Regulament.

Bugetul pentru acordarea ajutorului de minimis este de 60.000 mii lei.

Cererea de înscriere în Program se depune în termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a hotărârii.

Proiectul mai prevede faptul că responsabilii desemnați cu primirea cererilor din cadrul DAJ, înainte de înregistrarea cererii în Registrul unic pentru accesarea Programului de susținere a producției de usturoi, verifică existența tuturor documentelor obligatorii, efectuează corespondența datelor din cerere cu datele din documente și întocmesc un proces-verbal de verificare a documentelor.;

După verificarea documentelor, responsabilii desemnați din cadrul DAJ, înregistrează cererea în Registrul unic pentru accesarea Programului de susținere a producției de usturoi.

Pentru obținerea sprijinului, după efectuarea verificărilor, potențialii beneficiari înregistrați în Registrul unic pentru accesarea Programului de susținere a producției de usturoi, au obligația să depună la DAJ unde au depus cererea de înscriere în Program, documentele justificative, precum și copia Registrului de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor, completat la zi și avizat de oficiul fitosanitar județean, până la data de 24 noiembrie, inclusiv.

Proiectul de act normativ mai prevede:

- publicarea de către DAJ, pe pagina de internet a instituției, a notificării cuprinzând beneficiarii sprijinului financiar aferent schemei de ajutor de minimis și sumele solicitate de către aceștia, în termen de maximum 25 de zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri;
- efectuarea verificării pe teren de către echipe mixte DAJ-APIA;
- modalitatea de comunicare/transmitere a situațiilor privind beneficiarii, sumele necesare reprezentând sprijin financiar, sumele aprobate cu încadrarea în bugetul maxim alocat schemei, între DAJ și MADR;
- modalitatea de determinare a valorii totale a sprijinului financiar convenit beneficiarilor, cu încadrarea în bugetul maxim alocat schemei;
- dispoziții cu privire la recuperarea sumelor în cazul nerespectării de către beneficiari a criteriilor și condițiilor prevăzute de actul normativ.

Acordarea ajutorului reglementat de prezenta hotărâre va duce la sporirea interesului producătorilor agricoli în dezvoltarea exploatațiilor agricole precum și înființarea unor centre de colectare a producției, a spațiilor destinate condiționării (sortare, ambalare) și păstrării corespunzătoare a usturoiului, precum și menținerea în cultură a suprafețelor din zonele cu tradiție, în cultivarea usturoiului.

2.4. Alte informații*)

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Prin promovarea acestui proiect de act normativ se asigură creșterea suprafețelor cultivate cu usturoi și implicit a producției, a locurilor de muncă în zona rurală, precum și încurajarea fermierilor de a cultiva în continuare această specie.

3.2. Impactul social

Acordarea acestui ajutor de minimis producătorilor agricoli va duce la dezvoltarea exploatațiilor agricole, la încurajarea constituirii fermierilor în forme asociative, menținerea în cultură a suprafețelor din zonele cu tradiție în cultura usturoiului.

Sprrijinirea fermierilor ar putea avea ca efecte echilibrarea balanței veniturilor și cheltuielilor, a creșterii nivelului de trai, menținerea în activitate și evitarea depopulării prin menținerea locurilor de muncă precum și atragerea tinerilor în spațiul rural.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Ajutoarele de minimis din agricultură cad sub incidența prevederilor art. 49 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996 și al Regulamentului (UE) nr. 1.408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol, modificat prin Regulamentul (UE) nr. nr. 2024/3118 al Comisiei din 10 decembrie 2024.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Ajutorul de minimis reglementat de prezentul proiect va contribui la creșterea și stabilizarea cantitativă și calitativă a producțiilor de materii prime, la echilibrarea balanței veniturilor și cheltuielilor producătorilor agricoli, ajutându-i să se reazeze într-o poziție mai stabilă și mai echilibrată în raport cu partenerii de afaceri.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat						
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						

1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;
2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

Nu este cazul

4.8. Alte informații

Resursele financiare necesare aplicării schemei de ajutor de minimis prevăzute de prezenta hotărâre sunt în sumă de 60.000 mii lei, și se asigură din bugetul aprobat Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2026, la capitolul 83.01 «Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare», titlul 51 «Transferuri între unități ale administrației publice», articolul 51.01 «Transferuri curente», alineatul 51.01.01 «Transferuri către instituții publice», direcțiilor pentru agricultură județene, care asigură sumele necesare acordării schemei de la capitolul 83.10 «Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare», titlul 40 «Subvenții», articolul 40.15 «Sprijinirea producătorilor agricoli».

În situația în care după centralizarea tuturor situațiilor privind sumele necesare reprezentând ajutor de minimis se constată depășirea sumei maxime, valoarea ajutorului de minimis care se acordă per hectar se reduce proportional, în vederea încadrării în bugetul alocat.

Secțiunea a 5-a **Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare**

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ
Nu este cazul

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice
Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Regulamentul (UE) nr. 1.408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol, modificat de Regulamentul (UE) 2024/3118.

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE
Nu este cazul.

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE
Nu este cazul.

5.4. Hotărârile ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate
Nu este cazul.

5.6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative
Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au avut loc consultări cu reprezentanții formelor asociative reprezentative din sectorul legume-fructe, Organizația Interprofesională PRODCOM legume-fructe, reprezentanții micilor producători din principalele bazine pentru cultura usturoiului. Proiectul va fi supus dezbaterii în cadrul Comisiei de Dialog Social.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale
Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative
Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Se avizează de Consiliul Legislativ și Consiliul Economic și Social.

6.6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Acțiunea de informare s-a realizat prin afișarea proiectului pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro, la data de2026.

Având în vedere necesitatea adoptării prezentei hotărâri înainte ca perioada de vegetație a culturii de usturoi să fie prea avansată, proiectul poate fi supus adoptării în regim de urgență, anterior expirării termenului prevăzut de art. 7 alin. (2) din Legea nr. 52/2003, potrivit art. 7 alin. (13) din același act normativ.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ
Proiectul de act normativ se implementează de MADR și instituțiile subordonate.

8.2. Alte informații
Nu este cazul.

În acest sens a fost elaborat prezentul proiect de *Hotărâre de Guvern pentru aprobarea schemei "Ajutor de minimis pentru aplicarea Programului de susținere a producției de usturoi"*, pe care îl supunem spre adoptare.

**MINISTRUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE**

Florin – Ionuț BARBU

Avizăm,

VICEPRIM-MINISTRU

Marian NEACȘU

MINISTRUL FINANTELOR

Alexandru NAZARE

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

Oana Silvia ȚOIU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Radu MARINESCU